

Fremsat den 4. december 2015 af Christian Poll (ALT), Rasmus Nordqvist (ALT) og Villum Christensen (LA)

Forslag til folketingsbeslutning

om styrkelse af konkurrence og finansiel sikkerhedsstillelse ved statslige udbud af havvindmøller

Folketinget pålægger regeringen at sikre den stærkest mulige konkurrence i statslige udbud af havvindmøller.

Folketinget pålægger herunder regeringen, at udbud i fremtiden tilsikrer,

- a) at alle bydere med tilstrækkelige finansielle ressourcer til at sikre opførelsen af det pågældende vindmølleprojekt får mulighed for at deltage i udbudsprocessen,
- b) at kravene for at dokumentere soliditet følger almindelig finansieringspraksis, som ser på en række faktorer såsom likvidernes andel af aktiverne, cashflow og projektspecifik debt to equity ratio,
- c) at kravene ikke på forhånd forhindrer bestemte organisationsformer såsom folkelige eller lokale andelsselskaber og lign.,
- d) at der ved alle danske vindmølleudbud tilstræbes mindst fem prækvalificerede bydere, således at konkurrencen sikres og at prisen for forbrugerne dermed bliver lavest mulig, og
- e) at udviklingen af prækvalifikationskriterier for fremtiden sker i tæt dialog med relevante kyndige aktører inden for finansiering og udvikling af havvindmølleparkeer, således at hensynet til den bredest mulige konkurrence varetages på lige fod med saglige hensyn til finansiel soliditet.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Bedre konkurrence i udbudsprocessen vil sikre en lavere pris på havvindmølleparker og dermed en lavere elpris og mindre behov for PSO-afgift til gavn for både forbrugere og virksomheder.

Størst mulig konkurrence med dertil hørende laveste priser på vindmølleparker er en hjørnesten i energiaftalen fra 2012.

Ved at forbedre muligheden for, at lokalt forankrede andelsbevægelser og foreninger og pensionskasser og forbrugerejede selskaber på lige fod med etablerede spillere kan byde ind på vindmølleparker og dermed få ejerskab og del i den indtægt, disse genererer, kan vi øge konkurrencen i udbud af vindmøller.

Kommuner, som er berørt af de verserende udbud af kystnære havvindmøller, efterspørger i høj grad, at mulighederne for lokalt ejerskab styrkes.

I dag skal mindst 20 pct. af ejerandelene af kystnære havvindmøller, der etableres efter udbud, tilbydes lokalt til borgere med bopæl inden for 4,5 km afstand eller til borgere i en kommune, hvis kyststrækning ligger inden for 16 km fra opstillingsstedet. Om end dette krav kan øge den lokale forankring og det folkelige ejerskab, er det utilstrækkeligt.

Hvis flere lokale borgere og virksomheder i områderne til kystnære havvindmølleparker i fremtiden skal sikres medejerskab for at styrke både landdistrikter og ejerskabet til den grønne omstilling, skal der ske innovation og nytænkning i måden, vi udbyder vindmøller på.

På den måde kan gevinsten fra vindmølleparkerne fastholdes i nærområdet til gavn for borgere, erhvervsliv og kommuner i nærområdet til en vindmøllepark.

Med en model, der sikrer flere indtægter fra vindmøllerne i de berørte områder, samt en generel lavere pris på el, vil vi sikre en større folkelig opbakning til den grønne omstilling af vores energisystem samt bedre muligheder for at øge andelen af vedvarende energi i fremtiden.

Energiaftalen

Af energiaftalen af 22. marts 2012 fremgår det tydeligt (på side 2), at der ønskes størst mulig konkurrence i udbuddet af havvindmølleparkerne: *»Det er afgørende, at udbud af havvindmølleparker forberedes grundigt, markedsføres over for potentielle bydende og gennemføres med fleksibilitet, således at størst mulig konkurrence og lavest mulige priser kan sikres.«*

Kommunernes hørings svar

Mange kommuner er kommet med hørings svar i forbindelse med høringen af screeningsrapporten: *»Kystnære havmøller i Danmark. Screening af havmølleplaceringer indenfor 20 km fra kysten«*. Der er rigtig mange gode udsagn om, hvad der ligger kommunerne og deres borgere på sinde. Herunder har flere kommuner lagt vægt på, at udbuddet skal medføre folkeligt ejerskab.

Assens Kommune anbefaler,

»... at Energistyreslen udarbejder en udbudsmodel, der fremmer en folkelig opbakning og som understøtter en lokalforankring ved inddrage lokale vindmøllelav og energiselskaber i planlægningen.«

Halsnæs Kommune håber på,

»... at et eventuelt vindmølleprojekt vil blive gennemført på en sådan måde, at der vil være gode muligheder for, at det lokale arbejdsliv kan deltage.«

Lemvig Kommune

»... vil opfordre Energistyrelsen til at tilrettelægge rammerne for udbygning med kystnær havvind, således at det lokale forsyningsselskab inddrages, og at der på sigt åbnes mulighed for kommunalt medejerskab.«

Samsø Kommune

»Samsø Kommune lægger stor vægt på det lokale ejerskab og ønsker kun en udbygning i området Nord for Samsø hvis der sikres lokal opbakning gennem reelt ejerskab for lokale borgere og kommuner samt indflydelse på udformning og placering.«

Ærø Kommune

»Ærø Kommune påpeger vigtigheden af inddragelsen af de lokale andels- og kommunalt ejede energiselskaber samt lokale lav. Dette fremmer lokalt engagement og accept. Køberetten anses som værende utilstrækkelig i denne sammenhæng.«

Aarhus Kommune

»Aarhus Kommune støtter Ærø Kommunes opfordring om, at en udbudsmodel tilgodeser lokal og folkelig deltagelse og medejerskab for at sikre størst mulig lokal opbakning.«

Se alle hørings svar i

»Sammenfatning af hørings svar indkommet i forbindelse med høringen af screeningsrapporten: Kystnære havmøller i Danmark. Screening af havmølleplaceringer indenfor 20 km fra kysten.«, Energistyrelsen, oktober 2012, URL: <http://www.ens.dk/sites/ens.dk/files/undergrund-forsyning/vedvarende-energi/vindkraft-vindmoeller/havvindmoeller/planlaegning-fremtidens/Summarisk%20h%C3%B8ringsnotat%20kystn%C3%A6r%20screening%20oktober%202012.pdf>

Bemærkninger til forslagens enkelte elementer

Konkrete forslag til implementering af punkt a-e i fremtidigt udbudsmateriale

EU-lovgivningen tillader i dag, at omsætningskravet maksimalt er tre gange de samlede projektomkostninger.

Omsætningskravet bør imidlertid suppleres ved et af de nedenstående forslag, der begge vil øge mulighederne for, at forbrugerejede konsortier kan byde ind uden at kompromitere statens sikkerhed for projektgennemførelse.

Metode 1: Deponering af 20 pct. fri likviditet i forhold til de samlede projektkomkostninger. Denne skal være deponeret, indtil budet vindes. Derudover skal der påvises egenkapital svarende til den fri likviditet.

Metode 2: Deponering af fri likviditet svarende til 10 pct. af omsætningskravet. Denne skal være deponeret, indtil budet vindes. Derudover skal der påvises egenkapital svarende til den fri likviditet.

Metode 1 kan primært anvendes i forhold til enkeltstående udbud, mens metode 2 er mest velegnet i forhold til multisiteudbud.

I det nuværende kystnære bud, der er et multisiteudbud, og som har en samlet kontraktsum på omkring 7 mia. kr., vil det maksimale finansielle sikkerhedskrav være på 21 mia. kr. i omsætning eller deponering af 2,1 mia. kr. fri likviditet. De 2,1 mia. kr. vil samtidig svare til 30 pct. likviditet ved et bud på alle 350 MW udbudte vindmøller.

I det nuværende kystnære udbud, hvor omsætningskravet er på 4 mia. kr., vil man alternativt kunne påvise konsortiets finansielle soliditet ved at deponere 400 mio. kr. i likviditet svarende til 20 pct. likviditet ved et bud på 100 MW.

Sikkerhedsstillelse på de internationale finansmarkeder

Det anbefales at bruge »nonrecourse projektf finansiering«, der er en form for projektering, der også anvendes internationalt inden for offshorevind.

På de internationale finansmarkeder kan en likviditet på 20-30 pct. sikre fuld medfinansiering fra internationale banker. Deres medfinansiering er typisk baseret på 10 pct. overbudgettering. Går projektet konkurs trods 10 pct. overbudgettering vil bankerne overtage projektet og fuldføre det, hvorefter projektet vil blive solgt videre til f.eks. interesserede pensionskasser eller lign.

Dertil kan det særlige danske krav om solidarisk hæftelse udelades, idet bankerne i sidste ende overtager projektet i tilfælde af konkurs.

Prækvalifikationsperioden bør ikke være på mindre end 6 måneder for at give alle organisationsformer det bedst mulige grundlag for at kunne prækvalificere sig

I det nuværende kystnære bud er der i dag en prækvalifikationsperiode på 3 måneder. Korte prækvalifikationsperioder tjener imidlertid intet formål i sig selv. De korte frister kan medføre, at der bliver færre til at konkurrere på udbudet.

Minimumskrav til antallet af prækvalificerede

For at sikre konkurrencen på danske udbud af vindmøller opstilles et krav om, at hvert udbud skal tilstræbe at have mindst fem prækvalificerede bydere.

For at sikre minimumsantallet af bydere, ændres minimumskravet om omsætning til et såkaldt almindeligt krav, det vil sige et krav, der kan forhandles eller substitueres med anden form for sikkerhed.

Opstilling af et rådgivende organ ved vindmølleudbud

Energistyrelsen kan suppleres med et uvildigt råd, således at udbudsmaterialet forbedres.

Når nyt udbudsmateriale skal udformes, skal der derfor nedsættes et råd af uvildige rådgivere. Rådet bør bestå af økonomer, energiplanlæggere og jurister fra universiteter.

Desuden skal rådet suppleres af uvildige projektudviklere, der repræsenterer erfaringer fra forskellige organisationsformer og fagområder. Rådet skal skabe rammerne for, at Danmark sikres mest mulig velfærd og værdi af det fastsatte udbud samt sikre den skarpest mulige konkurrence på udbudet.

Rådet skal desuden bistå Energistyrelsen med at implementere input fra den tekniske dialog i det endelige udbudsmateriale.

Økonomiske konsekvenser af beslutningsforslaget

De foreslåede tiltag er udgiftsneutrale for staten at gennemføre. Tiltagene forventes omvendt at spare samtlige elforbrugere, herunder erhvervslivet, for en række udgifter, da PSO-udgiften til de kystnære vindmøller vil blive mindre som følge af et mere konkurrenceudsat bud.

Skriftlig fremsættelse

Christian Poll (ALT):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af konkurrence og finansiell sikkerhedsstillelse ved statslige udbud af havvindmøller.

(Beslutningsforslag nr. B 49)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.